

SCRIPT APOPO TANZANIA

(c) 2011, Ruud Elmendorp

Video Journalist Africa

<http://videojournalist.nl>

ruud.elmendorp@videojournalist.nl

+254 715 936 738

+254 736 746 312

PRESENTATIE

Landmijnen stinken als hel, maar ratten achterhalen ze wel. Dat is het motto van het zogeheten APOPO project in Tanzania. Daar krijgen inheemse ratten training om via hun reuk landmijnen op te sporen. Deze ratten gaan dan naar voormalige conflictgebieden waar landmijnen een gevaar voor de bevolking vormen. Wereldwijd is het een groot probleem. In zo'n 66 landen liggen nog landmijnen die iedere dag levens opeisen, en het maakt schaarse landbouwgrond onbruikbaar. APOPO ruimt sinds 2006 al mijnen in Mozambique waar tot 1992 een bloedige burgeroorlog woedde, en overal in het land zijn mijnen achtergebleven. De ratten daar succesvol, en APOPO is daarom van plan uit te breiden naar andere landen.

BETA LENGTE 3'40"

Deze trotse jongedame heet Jennifer, en ze is een van de 300 ratten in het trainingscentrum bij Morogoro in centraal Tanzania.

SOUNDBITE SNUFFELENDE RAT

Bij zonsopkomst wanneer het nog niet zo warm is, snuffelt Jennifer naar landmijnen. Er zijn hier 1.500 onschadelijk gemaakte mijnen begraven om op te oefenen.

SOUNDBITE SNUFFELEN

QUOTE STEVE MLAMBITI, rat trainer

If there is a mine the rat will stop at the position where the mine is. It will associate by grooming and then after scratching.

De ratten doen het allemaal voor de welverdiende beloning na het vinden van een mijn.

SOUNDBITE BANANEN ETENDE RATS

Steve is van de 50 werknemers. Zijn leven is veranderd door een dier dat normaal in afval loopt te wroeten.

QUOTE STEVE MLAMBITI

It's improving my life. If I take care of this, taking care for the treatment, giving enough food. It's good my life through rats.

SOUNDBITE BART WEETJENS CHATTING WITH STAFF

Het idee komt van APOPO's Belgische oprichter Bart Weetjens. Hij is een praktiserend Zen Boeddist die al jarenlang met knaagdieren heeft gewerkt.

QUOTE BART WEETJENS

Rats have a lot of advantages. They're much easier to train than for instance a dog, and with the low levels of education in this environment, rats form a very suitable detector.

De kleine helden krijgen een behandeling als een vorst, en een knuffeltje terug is niet vreemd.

SOUNDBITE RAT DIE MAN KNUFFELT

Maar er is werk te doen, en dat begint binnen met het leren opsporen van TNT, een explosief dat voorkomt in veel mijnen.

SOUNDBITE CLICK, REWARD

Ze komen na het werk bij in kennels, en er zijn zelfs kooien voor romantische momenten die leiden tot voortplanting. Het ziet eruit als een goed rattenleven, maar na 9 maanden komt toch het moment dat ze aan het werk gaan in de mijnenvelden van Mozambique.

SOUNDBITE ONTPLOFFENDE MIJN

QUOTE BART WEETJENS

They're too light to set off landmines. We haven't lost any animal in operation. We lose some of old age and diseases through food poisoning. But we haven't lost any animal in a minefield.

De ratten hebben in 2010 meer dan 800 landmijnen gevonden in Mozambique, en daarmee bijna 1 vierkante kilometer landbouwgrond terug gegeven aan de bevolking. Voor net iets meer dan 1 Dollar per vierkanter, de helft van wat mijnenruimen normaal kost.

SOUNDBITE SNUFFELENDE RAT

Deze scherpen neuzen ruiken nu zelfs aan andere dingen. Ze zijn begonnen met training voor het opsporen van tuberculose dat vaak voorkomt in Tanzania.

QUOTE BART WEETJENS

Where microscopes in labs are accurate up to 60 per cent on routine basis. Detection rats can screen people and find 80 per cent of suspected TB patients.

Deze ratten hier oefenen met het vinden van uitstrijkjes die tb bevatten. Als de rat de ziekte ruikt, begint hij te graven.

QUOTE JOHN FIDELIS, trainer

So the scratching indication we use it for indication for the rat to get reward.

Mijnen vinden blijft voorlopig de hoofdactiviteit, en met success. APOPO is daarom van plan binnenkort te beginnen in andere landen met onopgeruimde mijnen, zoals Angola.